

DOI: <https://doi.org/10.31318/2786-8877.8.2025.355518>
УДК 78(477)(05):008(045)

АПАЛЬКОВА І. О.

Канівський фаховий коледж культури і мистецтв; викладач-методист, викладач відділу народнопісенного мистецтва. Музичний альманах «Октава», головний редактор (Канів, Україна).

Apalkova, Iryna. Kaniv Vocational College of Culture and Arts; Teacher of the highest category (Methodist teacher), Teacher at the Department of folk and song art. Musical almanac “Octave”, Chief Editor (Kaniv, Ukraine).

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2625-6090>
zeitglas.kaniv@gmail.com

МУЗИЧНИЙ АЛЬМАНАХ «ОКТАВА» — НАДБАННЯ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА MUSIC ALMANAC «ОСТАВА» — ACQUISITION OF UKRAINIAN ART

Музичний альманах «Октава» — це повноколірне друковане видання, у якому висвітлюється розвиток українського музичного мистецтва сьогодення. Передусім він є інформаційним джерелом про аматорське музичне мистецтво.

Ця науково-популярна збірка адресована широкому колу шанувальників музики. На її сторінках публікуються нові пісні українських композиторів, інструментальні твори сучасних музикантів, статті-роздуми на музикознавчі теми, вірші, які могли б стати піснями, та інші матеріали.

Перший випуск альманаху «Октава» вийшов друком у травні 2015 року, саме до Шевченкових днів. Урочиста презентація видання відбулася у Спільці композиторів України, на міжнародному музичному форумі «Київ Музик Фест».

Уже перші випуски «Октави» зацікавили не лише палких шанувальників музичних видань, а й тих, хто лише відкриває для себе дивовижний світ музичного дозвілля як інтелектуального спілкування. Це підтвердили численні відгуки читачів, статті, радіо— й телепередачі.

Наведемо кілька цитат. Геннадій Ляшенко, композитор, народний артист України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, зазначив:

... Цей музичний альманах, при всій оригінальності тематики та жанрів, як здається, продовжує ідеї Всеукраїнської музичної газети, друкованого органу Всеукраїнської Музичної Спілки; і це є важливою ознакою «життєвості» його жанрово-тематичного призначення. Саме ідея популяризації розмаїття музичної культури України парадоксально усуває вимоги обмеження тематики альманаху — регіональними та жанровими межами. Поняття «музичної культури України» — надзвичайно широке... Зробивши «базовим» для висвітлення регіон Черкащини, музичне життя України рельєфно представлене як цілісне явище... Привабливі «об'єднуючі» функції нового видання — у залученні різних авторів, дописувачів з різних регіонів, популяризація нових музичних творів аматорів; огляд аматорського концертного життя регіонів; «календар» освітньої інформації — розповіді про виконавців і композиторів у хронологічній послідовності, як вітчизняних так і світового значення (окрема галузь видання), — безперечно, сприятимуть його демократичному «звучанню», залучатимуть до дискусій широке коло прихильників аматорського мистецтва.

[Ляшенко, 2016, с. 65–66].

Іван Тараненко, композитор, секретар правління Національної спілки композиторів України, написав так:

... «Октава» з'явилась вчасно і на вкрай важливу потребу для висвітлення проблем і досліджень музичної культури й мистецтва України. Структура і зміст видання наповнені більшою мірою маловідомою інформацією,

як про певні факти із життя та діяльності відомих музикантів, так і розкриває для читача персоналії музикантів-аматорів, які не менш цінні й цікаві для музичної культури поруч із музикантами-професіоналами. Саме цей аспект є певною «фішкою» музичного альманаху.

Неабияку зацікавленість викликає блок авторських творів у нотному викладенні, що надає можливості для поширення творчості композиторів серед читачів і зацікавлених новинками музикантів, які можуть відобразити це в живому звучанні або прослухати ці твори по нотах у запису, якщо такі є в інтернеті чи на інших носіях. Структурно тут можна бачити і коротенькі статті, і замітки, і вірші для / або пісень. Колорит ілюстраційного супроводу, своєю чергою, надає відчуття живого сприйняття цього друкованого видання, яке можна потримати у руках. Бо в наш час шаленої кількості електронних видань, будемо чесними й відвертими, коли скажемо про те, що якоюсь мірою це також своєрідна розкіш, яка робить це видання ще більш цінним...

[Тараненко, 2016, с. 67–68].

Головна мета видання — популяризувати музичну культуру України. В альманаху є нариси й розвідки про творчість українських композиторів (насамперед композиторів-аматорів, без яких неможливо уявити музичне життя); публікації про виконавців різних жанрів, фестивалі, конкурси, концерти, музичні вистави, проблеми молодіжного мистецтва, освіти, науки, а також про музичне життя української діаспори тощо.

Зберігаючи статус довідково-дослідного видання, альманах водночас сприяє поширенню музичних знань і популяризує самодіяльну музичну творчість.

У виданні перевага надається статтям і розвідкам, присвяченим темам, щодо яких бракує доступної популярної літератури. У деяких випадках публікації можуть становити відтворення маловідомих матеріалів, які вже стали бібліографічною рідкістю (зокрема матеріалів давніших

періодичних видань або іноземних публікацій, що не перекладалися українською мовою).

Станом на сьогодні світ побачили сімнадцять випусків альманаху. На його сторінках друкувалися праці як українських музичних фахівців, журналістів, музикознавців, так і авторів із ближнього й дальнього зарубіжжя (Сполучені Штати Америки, Канада, Німеччина, Туреччина). Видання вже здобуло свою читацьку й авторську аудиторію.

Збірка містить такі розділи: нариси, пісні та ноти, інтерв'ю, неформат, сценарії, рецензії, автографи композиторів, поезії для композиторів — як вербальна основа вокальних творів.

Альманах доступний як у друкованому форматі, так і в електронній версії через інтернет-магазини України і США. Перші випуски, що вже повністю розійшлися у друкованому варіанті, можна безкоштовно завантажити на сайті міжнародного видавництва «Склянка Часу». Це саме стосується й нотних матеріалів, опублікованих у випусках: їх можна роздрукувати у будь-якому форматі та вільно користуватися.

Особливу увагу варто звернути на ефективність поширення інформації через інтернет-ресурси. Так, публікація четвертого випуску альманаху «Октава» на платформі Facebook зібрала 4173 перегляди лише за один день! На сторінках альманаху з'являються прем'єрні твори як авторів-початківців, так і вже знаних митців. Серед них — Геннадій Ляшенко, Вольфганг Шрайбер, Джордж Штайнер, Григорій Ганзбург, Ігор Тилик, Марина Денисенко-Сапмаз, Зеновій Корінець, Петро Андрійчук, Галина Савчук та інші.

Окремо слід назвати головні розділи альманаху:

1. Нариси, серед яких: «Незабутні спогади про композитора, Лауреата Шевченкової премії Геннадія Ляшенка»; «Одна із останніх пісень Івасюка»; «Мелодія Мирослава Скорика звучить у душі»; «Музичний доробок Олекси Кобця»; «Найпрестижніші імпрези українського народного співу»; «Музичні світи українок Анталії»; «Розвиток музичного мистецтва на Поділлі у XIX–XX століттях».

2. Ювілеї, зокрема: «Звичайно-надзвичайний Кирило Стеценко», «Новаторська тенденція в творчій діяльності Анатолія Авдієвського», «Яскрава зірка Поділля», «Подиву гідна (до 97-річчя Ірини Маланюк)», «50 років творчого життя Володимира Гайдамаки», «Берегиня української пісні Раїса Кириченко».

3. Інтерв'ю: Еліни Заржицької з Валентиною Фальковою та Оленою Швець-Васіною, Оксани Узікової з композитором Ігорем Тиликом, Ірини Апалькової з художнім керівником Національного заслуженого академічного хору України імені Григорія Верьовки Зеновієм Корінцем та інші.

4. Фестивалі та конкурси: Регіональний фестиваль мистецьких близнюків «Співучі дзеркала», «Сторінками міжнародного фестивалю академічної музики “Музичні імпрези України — 2018”».

5. Ноти композиторів: Володимира Байкіна, Миколи Ведемері, Геннадія Володька, Тетяни Глінчук, Андрія Єфремова, Юлії Кадар, Віталія Кирпатовського, Тимофія Морського, Антоніни Остролицької, Івана Тараненка, Ігоря Тилика, Володимира Черненка, Лідії Яцкової та ін.

6. Тематичні сценарії: «Тарас Шевченко “Думи мої...”», «Перлини лірики Андрія Малишка» та ін.

Кожен новий випуск «Октави» наповнюється актуальними й суспільно значущими матеріалами. Редакція прагне зберегти і підтримати творчий потенціал і зацікавленість, які спонукають композиторів, поетів, виконавців і продюсерів поширювати музичні цінності серед людей нашої Батьківщини.

Особливо важливо це нині, коли країна переживає складні умови воєнного стану. Багато музикантів, артистів і митців не залишаються осторонь, а активно підтримують культурний фронт. Саме тому альманах «Октава» виконує свою провідну місію — об'єднує різні регіони України, від великих міст до найменших сіл.

Список використаної літератури

1. Ляшенко Г. І. Перший випуск. *Октава*. 2016. № 2. С. 65–66.
2. Тараненко І. І. Артефакт літопису музики української землі. *Октава*. 2016. № 2. С. 67–68.